

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 44/17
Luksemburgā, 2017. gada 4. maijā

Spriedums lietā C-315/15
Marcela Pešková un Jirí Pešká/Travel Service a.s.

Lidmašīnas sadursme ar putnu ir ārkārtējs apstāklis, kas var atbrīvot gaisa pārvadātāju no viņa pienākuma izmaksāt kompensāciju pasažieriem lidojuma ilgas kavēšanās gadījumā

Tomēr, ja šajā ziņā autorizēts eksperts pēc sadursmes ir konstatējis, ka attiecīgā lidmašīna ir lidošanas kārtībā, gaisa pārvadātājs nevar attaisnot kavēšanos, atsaucoties uz nepieciešamību veikt otru pārbaudi

2013. gada 10. augustā *Marcela Pešková* un *Jirí Pešká* vēlējās nokļūt no Burgasas (Bulgārija) uz Ostravu (Čehijas Republika) ar lidojumu, kura operators bija Čehijas Republikā reģistrēts gaisa pārvadājumu uzņēmums *Travel Service*. Pirms pacelšanās lidojumam uz Ostravu lidmašīna, ar kuru tika veikts šis lidojums, jau bija lidojusi reisos no Prāgas uz Burgasu, no Burgasas uz Brno (Čehijas Republika) un no Brno uz Burgasu.

Lidojuma laikā no Prāgas uz Burgasu tika konstatēts tehnisks vārstu bojājums. Tā novēršanai bija nepieciešams remonts, kas ilga vienu stundu un četrdesmit piecas minūtes. Pēc tam saskaņā ar *Travel Service* norādīto lidmašīna, nolaižoties reisā no Burgasas uz Brno, sadūrās ar putnu, un šī iemesla dēļ bija jāveic lidmašīnas tehniskā pārbaude. Šo pārbaudi vispirms veica šajā ziņā autorizēts vietējais uzņēmums. Tomēr lidmašīnas īpašnieks uzņēmums *Sunwing* uzstāja, lai Brno ierastos uzņēmuma *Travel Service* tehniķis no citas pilsētas Čehijas Republikā, lai pārbaudītu, vai lidmašīna patiešām ir lidošanas kārtībā. Visbeidzot, nevienā no abām šīm pārbaudēm neatklājās bojājumi, kas varētu radīt šaubas par lidmašīnas piemērotību lidošanai.

Šo divu negaidīto starpgadījumu dēļ *M. Pešková* un *J. Pešká* ieradās Ostravā ar piecu stundu un divdesmit minūšu nokavēšanos.

Pēc tam *M. Pešková* un *J. Pešká* vērsās *Obvodní soud pro Prahu 6* (Prāgas 6. apgabaltiesa, Čehijas Republika) ar prasījumu pret *Travel Service* izmaksāt 6825 Čehijas kronas (CZK) (aptuveni EUR 250). Tie apgalvoja, ka saskaņā ar Savienības regulu par kompensāciju izmaksāšanu gaisa pasažieriem¹, kā to ir interpretējusi Tiesa², tiem esot tiesības uz šādu kompensāciju, ja viņu lidojums ir ieradies galamērķī ar trīs vai vairāk stundu nokavēšanos.

Šādos apstākļos *Obvodní soud pro Prahu 6* uzdod Tiesai vairākus jautājumus. Čehijas Republikas tiesa tostarp vēlas noskaidrot, vai lidmašīnas sadursme ar putnu ir ārkārtējs apstāklis, kura iestāšanās var atbrīvot gaisa pārvadātāju no tā pienākuma izmaksāt kompensāciju, ja lidojums kavējas par trīs vai vairāk stundām. Saskaņā ar regulu un Tiesas judikatūru gaisa pārvadātājam nav jāmaksā kompensācija, ja kavēšanos ir izraisījuši ārkārtēji apstākļi, no kuriem nevarētu izvairīties pat tad, ja šajā ziņā tiktu veikti visi iespējamie pasākumi.

Ar šodien pasludināto spriedumu Tiesa iesākumā atgādina, ka ārkārtēji apstākļi regulas izpratnē ir notikumi, kuri to rakstura vai iemesla dēļ nav raksturīgi attiecīgā gaisa pārvadātāja parastai darbībai un ir ārpus šī pārvadātāja faktiskās kontroles. Tā arī atgādina, ka par ārkārtēju apstākli nav uzskatāms lidmašīnas detaļu priekšlaicīgs bojājums, jo šāds defekts ir nesaraujami saistīts ar

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regula (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.).

² Tiesas 2009. gada 19. novembra spriedums *Sturgeon* (C-402/07 un C-432/07); skat. arī paziņojumu presei Nr. [102/09](#).

lidmašīnas darbību. Tā ir gaisa pārvadātāju atbildība nodrošināt lidmašīnas apkopi un pareizu funkcionēšanu.

Turpretī Tiesa atzīst, ka lidmašīnas sadursme ar putnu, kā arī šīs sadursmes rezultātā iespējami radītais bojājums, nav nesaraujami saistīti ar lidmašīnas funkcionēšanu, līdz ar to šāda sadursme tās rakstura vai iemesla dēļ nav raksturīga attiecīgā gaisa pārvadātāja parastai darbībai un ir ārpus šī pārvadātāja faktiskās kontroles. Līdz ar to **lidmašīnas sadursme ar putnu ir ārkārtējs apstāklis regulas izpratnē.**

Šajā kontekstā Tiesa atgādina, ka gaisa pārvadātājs ir atbrīvots no sava pienākuma izmaksāt kompensāciju pasažieriem tikai tad, ja tas var pierādīt, ka, pirmkārt, lidojuma atcelšanu vai kavēšanos, kas vienāda vai ilgāka par trim stundām, ir izraisījuši ārkārtēji apstākļi, no kuriem nevarētu izvairīties pat tad, ja tiktu veikti visi iespējamie pasākumi, un, otrkārt, ka ir veikti visi pasākumi, lai novērstu to, ka ārkārtējie apstākļi, ar kuriem ir saskāries šis pārvadātājs, izraisa attiecīgā lidojuma atcelšanu vai tā kavēšanos, kas vienāda vai ilgāka par trim stundām.

Attiecībā uz jautājumu par to, vai *Travel Service* ir veicis visus iespējamus pasākumus **pēc sadursmes**, lai novērstu sava lidojuma kavēšanos, Tiesa norāda, ka attiecīgo lidmašīnu, šķiet, Brno lidostā pārbaudīja šajā ziņā atbilstoši piemērojamajam regulējumam autorizēts eksperts. Šādos apstākļos Tiesa uzskata, ka **otra lidmašīnas pārbaude nebija nepieciešama, lai pārliecinātos par lidmašīnas piemērotību lidošanai, līdz ar to kavēšanos šādas pārbaudes dēļ nevar attaisnot** saistībā ar regulā paredzēto kompensēšanas pienākumu.

Attiecībā uz jautājumu par to, vai *Travel Service* ir veicis visus iespējamus pasākumus, lai novērstu attiecīgo sadursmi, Tiesa uzsver, ka **šim pārvadātājam nevar likt veikt pasākumus, ar kuriem tam būtu jāuzņemas pārmērīgs slogs, ņemot vērā šī uzņēmuma iespējas.** Tomēr, lai gan gaisa pārvadātājam var uzlikt pienākumu veikt zināmus preventīvus pasākumus, lai samazinātu vai pat novērstu iespējamo sadursmju ar putniem risku, šis pārvadātājs nav atbildīgs par to, ka citas vienības (tostarp lidostu pārvaldītāji vai kompetentie gaisa satiksmes dispečeri) nav ievērojušas tām uzliktos pienākumus veikt viņu kompetencē ietilpstošus preventīvus pasākumus.

Visbeidzot, Tiesa lemj, ka gadījumā, ja lidmašīnas ilgas kavēšanās iemesls ir ne tikai ārkārtējs apstāklis, no kura nebūtu bijis iespējams izvairīties ar situācijai atbilstošiem pasākumiem un attiecībā uz kuru gaisa pārvadātājs ir veicis visus iespējamus pasākumus tā seku novēršanai (lidmašīnas sadursme ar putnu), bet arī cits apstāklis, par kura rašanos tas ir vainojams (lidmašīnas tehniska problēma), kavēšanās ārkārtējā apstākļa dēļ ir jāatskaita no kopējā kavēšanās laika pie ielidošanas, lai izvērtētu, vai kavēšanās, par kuru ir vainojams pārvadātājs, ir vienāda vai ilgāka par trim stundām un vai par to tādējādi ir jāizmaksā kompensācija.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami no [“Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106